

позначається на зростанні рівня тривожності дошкільників. «Соціальна бажаність – кооперація» - як провідний тип взаємин зафіксовано у 27% респондентів-батьків. У таких випадках батько/мати зацікавлені у справах і планах дитини, намагається у всьому допомогти дитині, співчуває їй. Досить високими (43%) виявилися показники симбіотичних стосунків. При цьому звертає на себе увагу той факт, що до такого стилю взаємин прагнуть батьки, які виховують єдину дитину. «Авторитарну гіперсоціалізацію» у вихованні як форму й напрямок контролю за поведінкою дитини підтвердили 40% опитаних. Тип взаємин «Маленький невдаха», де в батьківському ставленні спостерігається прагнення інфантилізувати дитину, приписати їй особисту і соціальну неспроможність зафіксовано у 20% опитаних батьків.

Таким чином можемо припустити, що підвищені показники тривожності більше асоційовані з типами дитячо-батьківських взаємин «Відторгнення», «Симбіоз» та «Гіперсоціалізація». У сім'ях з однією дитиною найчастіше виявляється тенденція прагнення батьків до симбіотичних взаємин зі своєю дитиною дошкільного віку. Перспективою подальшого дослідження є встановлення кореляційних взаємозв'язків між цими показниками.

Література

1. Бодалев А.А. Общая психодиагностика / А.А.Бодалев, В.В.Столин. – Спб: Речь, 2000. – 440 с.
2. Боулби Дж. Создание и разрушение эмоциональных связей / Джон Боулби / Пер. с англ. В.В. Старовойтова —2-е изд. — М.: Академический Проект, 2004.— 232 с.
3. Бреслав Г.М. Эмоциональные особенности формирования личности в детстве: Норма и отклонение / Г.М.Бреслав. - М.: Педагогика, 1990. – 144 с.
4. Бугузова Л.П. Вікова та педагогічна психологія. Частина 1: Вікова психологія: Навч.-метод. посібник /Л.П.Бугузова. - Житомир: ЖЦНТЕІ, 2012. – 286 с.
5. Лешли Дж. Работать с маленькими детьми, поощерять их развитие и решать проблемы: Кн. Для воспитателей дет.сада / Дж. Лешли. - М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
6. Смирнова Е.О. Опыт исследования структуры и динамики родительского отношения / Е.О. Смирнова, М.В. Быкова // Вопросы. – 2000. – №3. – С.3-14.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРЕСОСТІЙКОСТІ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Перепелиціна Оксана Сергіївна
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир
Науковий керівник – канд. психол. наук,
доц. Савиченко Ольга Михайлівна

У методичних аспектах дослідження стресостійкості, ґрунтується на основних наукових положеннях теорії психологічної регуляції (С.Л. Рубінштейн, О.К. Колюткін, О.Я. Чебикін), стратегії подолання стресу (А.В. Вальдаман, А.М.Гриненко, Л.М. Ємельяненко, В.І. Лебедев, В.Л. Маришук, В.П. Петюх, В.М. Корольчук, Л.В. Тогрова). На думку О.В. Лозгачевої стресостійкість є комплексною властивістю особистості, що характеризується необхідним ступенем адаптації до дії зовнішніх і внутрішніх факторів і процесі життєдіяльності, що обумовлене рівнем активації ресурсів організму і психіки особистості [5, с. 153-157]. У свою чергу М.Е. Хуторна вказує, що стресостійкість є психологічним утворенням, що включає в себе особистісний компонент, що визначає розвиток вольової, емоційно-регулятивної, мотиваційної функцій.

Термін «стрес» та його характеристика вперше визначений канадським вченим Г. Сельє, який показав незалежність процесу пристосування від характеру подразника чи навантаження. Стресори можуть бути самими різноманітними, але незалежно від своїх особливостей вони призводять до низки однотипних змін, що забезпечують пристосування [4, с. 240].

Незважаючи на значну кількість публікацій, присвячених питанню стресостійкості особистості у осіб юнацького віку, до теперішнього часу залишаються недостатньо дослідженими чинники стресостійкості та їх вплив на розвиток особистості, зокрема самооцінка, тривожність, копінг-стратегії, локус-контролю, саморегуляція й тип нервової системи [2, с. 967].

Стресостійкість важливо розглядати як в контексті визначення змісту, оцінки, так і в контексті її формування, тобто розвитку на різних етапах професійного шляху, в період адаптації до професії та в залежності від професійної діяльності. Це дасть змогу визначити, від чого залежить опанування людиною складних життєвих ситуацій (Т. М. Титаренко, Н. В. Чепелева), яку роль в оптимальному функціонуванні людини відіграє її індивідуальний досвід (О. М. Лактіонов), суб'єктна активність (В. О. Татенко, Ю. М. Швалб), стійкі ознаки емоційності в структурі індивідуальності (О. П. Санникова) та інші [1, с. 400].

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати й емпірично дослідити проблематику психологічних особливостей стресостійкості у осіб юнацького віку, визначити чинники, що її детермінують.

Об'єкт дослідження: динаміка переживання стресостійкості у юнацькому віці.

Предметом дослідження: роль індивідуально-психологічних властивостей в динаміці переживання стресостійкості осіб юнацького віку.

Проведене опитування серед учнів (9 класу, 10 класу, 11 класу), які навчаються у Камінській ЗОШ І-ІІІ ст.

Віковий діапазон вибірки в період психологічного дослідження склав межі від 15 до 17 років. Загалом у дослідженні взяли участь 60 учнів.

Отже, учні які навчаються в 9-их, 10-их і 11-их класів і які брали участь в тестуванні на життєстійкість показали досить високі результати як в цілому, так і по тому що входять до життєстійкості компонентів: залученість, контроль, прийняття ризику. Середні значення в балах за всіма показниками порівнянні нормативно значенням компонентів по інтерпретації тесту життєстійкості Леонтьєва Д. А., Рассказова Є. І. [7, с. 336].

Загальний рівень життєстійкості у дев'ятому класі трохи нижче, ніж у одинадцятому, а у десятому класі середній за рахунок показника «залученість», який відповідає за переконливість в тому, що залученість в те, що відбувається дає максимальний шанс знайти щось достойне і цікаве для особистості. У одинадцятому класі даний показник може бути дещо занижений на увазі не остаточно сформованих психофізіологічних процесів і соціальних установок.

Література

1. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте / Л. И. Божович. - СПб. : Питер, 2009. - 400 с.
2. Варій М. Й. Загальна психологія: Підручник для студентів психологічних і педагогічних спеціальностей. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 967 с.
3. Выготский Л.С. Психология. - М.: ЭКСМО - Пресс, 2000. 43 с.
4. Гремлинг С. Практикум по управлению стрессом / С.Гремлинг, С.Ауэрбах. - С.Пб.: Питер, 2002. -240 с.
5. Дубровина, О.И. Общая психология - Тюмень: Издательство Тюменского государственного университета, 2015. - 422 с.
6. Когут І. В. Зміст формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності в сучасних соціокультурних умовах / І. В. Когут // Проблеми освіти : [наук.

зб.] / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. - К., 2013. - Випуск № 77. - Ч. 2. - С. 75-79.

7. Методологічні та теоретичні проблеми психології : навч. посіб. / М.С. Корольчук, Ю.Л. Трофімов, Я.І. Український, В.І. Осьодло, В.М. Крайнюк. - К. : Ніка-Центр, 2008. - 336 с.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ХОДЬБИ У КОНТЕКСТІ ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ ПСИХОПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОТЕРАПІЇ

Побережна Вікторія Степанівна
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир
Науковий керівник – канд. психол. наук,
доц. Кулаковський Т.Ю.

Практичне застосування здобутків психології має місце насамперед у контексті таких напрямків, як психопедагогіка [1] та психотерапія [2], які разом з психологією переходять до постнекласичного етапу свого розвитку [7]. Серед провідних трендів цього етапу є переосмислення та залучення до свого арсеналу нових засобів які раніше були далеко за периферією уваги. Так, феномен ходьби лишався за межами інтересу і психології, психопедагогіки і психотерапії. У психопедагогічному ракурсі людська ходьба виглядає на сьогодні дуже простою руховою практикою, яка потребує особливої педагогічної уваги хіба що у короткотривалий період раннього дитинства коли дитина вчиться ходити. Після засвоєння рухового паттерну ходіння вона випадає за межі уваги батьків, вчителів, викладачів і знов може потрапити у педагогічний фокус хіба що коли особистість вирішить зайнятися оздоровчою, спортивною або скандинавською ходьбою [3; 5].

З недавньою появою фітнес-трекерів та інших гаджетів з крокомірами загальновідомим стало, що кожна людина у високотехнологічних суспільствах заради здоров'я повинна щодобово виконувати певний мінімум кроків, який зазвичай в два-три, а той більше разів вищий від тих обсягів локомоторної активності до якого спонукає життя в умовах нинішньої техносфери. Автотранспорт, ліфти, ескалатори, а тепер ще й різного роду гіроскутери все більше перебирають на себе роботу людських ніг, а комп'ютери й телеекрани у додаток до цього змушують до проведення у сидячому положенні все більше часу і роботи, і дозволяють.

Звуження об'єктивної необхідності ходіння з прямуванням до нульового рівня тягне за собою й примітивізації його суб'єктивної моделі як на індивідуальному, так і соціальному рівні, а відтак послаблює й внутрішні, особистісні детермінанти довільної організації цієї первісної рухової практики у не лише достатніх обсягах, але й у достатньо різноманітних формах. За таких умов потрібна спеціальна педагогічна увага щодо формування культури ходьби постмодерної особистості. Розбудова такої культури повинна розпочинатися з психосемантичної трансформації концепту «ходьба». Насамперед потрібно відмовитись від надмірно абстрактної, транситуативної рефлексії ходіння. Її потрібно розглядати не просто як послідовність кроків, а як рух нерозривно пов'язаний з ситуацією, умовами, середовищем у якому він здійснюється. Крокування по асфальту, навіть, у сквері чи парку і переміщення в полі чи лісі це не тотожні види ходіння, як і не тотожними є і ходіння у взутті з жорсткою підошвою, м'якому взутті та босоніж. Окрім відмінностей зумовлених різними типами середовища, неоднаковий вплив ходьби спричиняє і її тривалість, темп прогулянок, їх цільова орієнтація, тип когнітивного навантаження тощо. Зазначені особливості ходьби дуже корисно знати школярам та молоді. Тому видається доцільним упровадження тренінг-семінарів та коучингового супроводу за такими програмами як «Оздоровча ходьба»,